

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY
laptulajdonos.

**SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:**

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.
Postalakezfényképzési csokkzámla: 62.686.

Az adózó A REFORMÁCIÓ MEGÜNNEPLÉSE

polgárról is szó esett az idei költségvetés tárgyalása során, amikor Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter az alábbi szavakkal fejezte ki a kormányzat köszöntét a névtelen millióknak, azoknak, akik példás készséggel és fegyelemmel siettek kötelesség teljesítésükkel az államvezetés segítségére:

„Köszönetet kell mondanom minden egyes adófizetőnek, mert a közelmúltban és a jelenben észlelt adófizetési készsége rendkívül sok és nagy nehézségeken segítette át a kincstárt és nagyon sok kérdés megoldását tette lehetővé. Ezért tehát hálával tartozunk neki s ha kutatjuk, mi ennek az oka, elsősorban meg kell állapítunk: egy megváltozott hangulat. Maguk az adófizetők is érzik u. is és feltámad bennünk a meggyőződés — láttán a kormányzat eredménydús bel és kül politikáján —, hogy jó helyre megy a pénz. (Magyar honvédség) De szerepet játszik az a meggyőződés is, hogy a közérdek szolgálata az adófizetést is megkívánja s az adófizetés aránylag kisebb bajával sokkal nagyobb bajokat lehet megelőzni.”

Megérdemelten hangzott el ez a köszönet s buzdító például kell használni a jövő szempontjából is. A nemzet minden adófizető polgárának meg kell értenie, hogy a gazdasági honvédelem, amelynek csak egy hajtása az adófizetési kötelezettség, — ha áldozatokkal jár is, az egyetlen lehető utat építi a jövőre, az olyan szépen megálmodott, boldogabb Magyarország megvalósítása felé.

Bizunk benne, hogy ez a dicséretet kiváltó áldozatvállalásunk valóban meg is hozza, ill. elősegíti álmunk mielőbbi valóra válását.

A reformáció napját úgy az egyházak, mint az intézetek rendkívüli módon ünnepelték meg. A gimnázium és a tanítónőképző a templomban tartották ünnepélyüket nagy érdeklődés mellett. Az ünnepélyt az „Erős várunk” nyitotta meg, majd G. Szabó Zoltán VIII. o. tanuló szavalt el egy igen szép költeményt méltó tetszés mellett. A gimnázium énekkara Szederkényi Nándor vezetésével Händel egyik diadalmi énekét adta elő a Sámson oratóriumból — pontos összjátékkal. Igen kellemes volt az első rész szólója, melyet Lelkes Klára VI. o. tanuló énekelt, általános elismerést kelve. Az orgonakíséretet Borgulya Endre kántortanító látta el. Az ünnepi beszédet Krón Ferenc lelkész mondta, a tőle megszokott költői lendülettel. A tanítónőképző énekkara Fasang Árpád zenetanár vezetésével Halmos 97. zsoltárának feldolgozását adta elő precíz feldolgozásban, majd az új zenetanár Frank Cézár egyik orgonafantáziáját adta elő a pompás orgonán, mesteri hangszínekkel. Szigethy

Rózsa V. o. t. Baja Mihály egyik értékes költeményét szavaltta el nagy felkészültséggel. Az ünnepélynek a templomban való megtartása igen hálás újtásnak bizonyult.

A hivatalos egyház este 6 órától rendezte meg nagyszabású ünnepélyét, melynek fénypontja volt Kapi-Králik Jenő orgonaművész orgonajátéka, aki Bach, Pachelbel műveiből adott elő, ezenkívül bemutatta Kenessey Toccátáját és saját „Ünnepi zené”-jét. Kapi-Králik játéka mindenkit elragadott, a darabot mesteri hangszerezése, a boszorkányos, föltényes és biztos technika általános csodálatot keltett minden hallgatójában. De mint zeneszerző is bámulatos: az „Ünnepi zene” (feladott) témájára írt mesteri kompozíció a kontrapunktikus műfaj oly tökéletes alkotása, melyet kár kéziratban őrizni, s melyet a zenei világ közkincsévé kell tenni.

De elismerés illeti az orgona építőit is, akik azt az óriási igénybevételű igénylő hangszert megalkották, úgy, hogy az a legkisebb fennakadás és zavar

nélkül teljesítette hivatását, s amely hangszerről maga a művész is a legnagyobb elismerés hagján szólott.

Az ünnepélyen Szelényi János ig. lelkész mondott tartalmas és nagyhatású beszédet. Az állami polgári leányiskola ev. tanulóinak énekkara ifj. Lipták Mihály vezetésével adott elő alkalmi éneket szép össze-énekléssel. A férfidalkar Rohoska Géza ny. igazgató-tanító vezetésével énekelt a tőle megszokott precízítással. A prot. leánykar ifj. Lipták Mihály vezetésével ismét szép tanújelét adta lelkes felkészültségének és tudásának.

Feszt Miklós segédlelkész és Klimaj Mihály KIE titkár nagyhatású szavalaikkal gazdagították a műsoros ünnepély szépségét és értékét.

A felejthetetlen ünnepély megrendezése Kello Gusztáv belmissziói lelkész agilitását dicséri.

Tekintettel a nagy érdeklődésre — reméljük —, hogy ezután is még sokszor lehetünk részesei az ilyen zenei ünnepélyeknek.

Kiegészített az iparjogosítványokról szóló rendelet

A kormány rendeletet adott ki az egyes iparjogosítványok kiadásának korlátozásáról szóló 1510—1941. M. E. sz. rendelet kiegészítéséről és módosításáról. A rendelet első paragrafusának második bekezdésében foglalt rendelkezés helyébe a következő rendelkezés lép:

Az illetékes miniszter az első bekezdésben foglalt rendelkezés hatályát akár az ország

egész területére, akár annak csak egy részére, bármely kereskedésre, vagy iparra is kiterjesztheti. Ha az iparigazolvány, vagy iparendedély kiadása az elsőfokú iparhatóság hatáskörébe tartozik és az illetékes miniszter engedélye nélkül is ki lehet adni, az iparhatóság az iparigazolvány, vagy iparendedély kiadása tárgyában csak az illetékes kereskedelmi

és iparkamara véleményének meghallgatása után hozhat véghatározatot. A kereskedő azonban az ipar gyakorlását csak az iparigazolványt, vagy iparendedélyt megadó véghatározat jogerőre emelkedés után kezdheti meg.

A rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Államsegélyt kér a Körös-Tisza-Marosi Ármentesítő

A Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő Társulat közgyűlésén dr. Mezey Lajos országgyűlési képviselő, a társulat elnöke előadta, hogy a társulat a múlt esztendőben 600 kilométer belvízvezető csatornát épített, pontosan annyit, mint az elmúlt

25 év alatt. A rendkívüli árvíz-helyzet azonban a társulat anyagi erőit annyira felemésztette, hogy szükségessé válik 300.000 pengő államsegély és 400.000 pengő kamatmentes kölcsön kérelmezése, ha azt akarják, hogy a társulat áldá-

sos hivatását tovább folytatni képes legyen. Az elnöki jelentés további részéből kitűnik, hogy a társulat az elmúlt évben közel kétfélmillió katasztrális hold földet mentesített a bel-és árvizektől és 190 millió m³ vizet emelt át szivattyúval. A

társulat munkájának eredményességét határunkban is örvendetesen éreztük, s az utóbbi esztendőben valóban nálunk is számottevő belvizvezető csatorna épült. A kölcsön, illetve államsegély folyósítása elsőfőntosságú közérdeket képez, s nem valószínű, hogy a kormányzat ridegen elzárkózna a kérelem teljesítése elől.

Nagyszerűen sikerült az iparosifjak műsoros estje

A Szarvasi Iparosifjak Önképzőköre november hó 2-án, vasárnap este pompásan sikerült műsoros estet rendezett a Vigadó nagytermében, amely úgy erkölcsi, mint anyagi vonatkozásban jóval felülmúlta a várakozásokat. A Vigadó nagytermét ezúttal is zsúfolásig töltötte meg az érdeklődő közönség, amely úgy az előadás, mint az utána következő táncmulatságon a legteljesebb mértékben kielégült.

A műsor első számát Nyári Andor „Gyönyörű est” című egyfelvonásos parasztkomédiája adta. A szereplők mindegyike a legjobbat nyújtotta. Kovács Accsi a tőle már megszokott sikerrel szerepelt most is, színjátszóképeségét ezúttal is csillogtatva. Skultéti Manyi alakítása teljes tetszést érdemelt ki, nagy ügyességet és tehetséget árulva el. A férfiszereplők legjobbja Bankó István volt. Nagyszerűt nyújtott az öregparaszt szerepében, bebizonyítva rátermettségét. Kisebb-nagyobb szerepeikben Dévai Mihály, Krizsán György és Pribelszki János nagyban hozzájárultak az egyfelvonásos szép sikeréhez.

A remekül előadott vígjáték után Hankisz Adél magyar nótaszámait következtek. Meg kell vallanunk, kellemes meglepetésben volt részünk. Gyönyörű hangja, rutinizott előadásmódja talán művészi szinten is mozgott. Valamennyi nótaszám után felzúgott a taps, a legteljesebb meglepedést kifejező. Nem elfogultság, ha azt mondjuk, hogy szereplése fénypontja volt az amúgyis szépsikerű estnek. Szeretnők, ha szinte művészi énekszámokban több alkalommal gyönyörködhetnénk. Vasárnapi bemutatkozása, reméljük, az első álmomlás a komolyabb sikerek felé.

A műsort „Ki viseli a nadrágot?” című egyfelvonásos vígjáték zárta be. Kergyik Juló szerepét tökéletes színpadi mozgás és biztosság jellemezte. Frecska György cigányprímása természetes, túlzás nélküli, sok mulattatásra alkalmat adó — tehát kitűnő — volt. Szloszjar Lajos és Hügyecz Pál kettőse ellen sem lehet kifogás: mindkettőn pompásan játszottak. Hanzó György kisebb szerepét szintén jól oldotta meg.

Az előadást követőleg reggelig tartó táncmulatság volt, amelyen ifjúságunk kellemes, izig-vérig magyaros hangulatban szórakozott el, rég nem látott pompás kedvtelésben.

(r-gy)

Kéthónapi fogház engedély nélküli fegyvertartásért

Az egyik öcsödi gazdálkodó földjén gyanúsán viselkedő férfi lopódzott a kukoricába. Magyar Mihály gazda béreseivel megközelíteni igyekezett a lopakodó férfit, de az riasztólövést adott le és kerékpárján elmenekült. A csendőrök azonban kevéssel azután elfogták, akik előtt elmondotta, hogy Csató Lajosnak hívják és Magyar Mihály szomszédjától tengerit lopott, amit menekülés közben a Magyarék kukoricásában hagyott.

A kir. ügyészség erőszakos lopásnak tekintendő rablás kísérletével vádolta meg Csatót. A gyulai kir. törvényszék Juhász tanácsa tárgyalta az ügyet és a tanúk kihallgatása után

bűnösnek mondta ki a vádlottat — a vádolt eltérően — közönség elleni kihágásban és engedély nélküli fegyvertartás kihágásában s ezért kéthavi elzárásra ítélte, melyből 29 napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttek veit.

A vádlott és védő megnyugodott az ítéletben, a közbíró azonban eltérő minősítés miatt fellebbezést jelentett be és hozzájárult a vádlott által kért szabadlábrahelyezéshez. A gyulai kir. törvényszék elrendelte ugyan Csató szabadlábrahelyezését, de csak az ítélet kitöltésének napjától, miután a vádlott megnyugodott a marasztaló ítéletben.

Megállapították a legmagasabb fogyasztói árakat

Mindenkinek kötelessége küzdeni az árdragítás ellen!

Jelentettük már, hogy a hatóságok megállapították a különböző közszükségleti cikkek legmagasabb árát, melynél drágábban sem eladni, sem vásárolni nem lehet. A törvényes rendelkezések értelmében ugyanis nemcsak az követi el az árdragítást, aki a megállapított legmagasabb árnál többet kér, hanem az is, aki magasabb áron vásárol. A törvény szigorú egyaránt bünteti ebben az esetben mind az eladót, mind pedig a vevőt. A rendelkezések értelmében minden kereskedő köteles üzletében kifüggeszteni a megállapított árak jegyzékét, mely Szarvason a következő:

Az árak kg-okban értendők!	Term. árak pengőben	Ker. árak pengőben	Az árak kg-okban értendők!	Term. árak pengőben	Ker. árak pengőben
Bab, fehér szokványos és gyönyörű	—63	—68	Búzaliszt, egységes	—46	—46
Bab, fehér hosszú, lapos, fűribab, gömbölyű, hosszú, egyszínű színes	—68	—72	Rozs, egységes	—46	—46
Bab, tarka és vegyesbab	—60	—66	Kömény, 1 kg	—06	—06
Lencse, nagyszemű	—82	1—	Cukor, krisztály	—108	—108
Lencse, közepesemű	—72	—90	Cukor, porcukor	—111	—111
Lencse, kisszemű	—62	—70	Cukor, kocka	—114	—114
Borsó, sárga, feles, hántolt „Viktória” 1 V jelű	—	101	Bors, fekete szemes dkg	—10	—10
Borsó, zöld, feles (hántolt) „Expressz” 1 GRE jelű	—	85	Bors, törött, zárt t. fél dkg	—06	—06
Mák (örölve 20 f-rel több)	—	230	Bors, törött, zárt t. 2 dkg	—22	—22
Dióbél, csemege (feles)	—	8—	Szefűbors, szemes dkg	—20	—20
Dióbél L rendű	—	770	Só	—40	—40
Méz kimérve	250	340	Kenyér, egységes	—46	—46
Méz lezárt üvegben 1 kg	315	345	Kenyér, köles	—72	—72
Méz lezárt üvegben 1/2 kg	159	174	Péksütemény (zsemle) drb	—06	—06
Méz lezárt üvegben 1/4 kg	—82	—89	Morzsa (prézli) barna	—86	—86
Méz fémpánttal lezárt 1 kg	—	350	Morzsa (prézli) fehér	—124	—124
Méz fémpánttal lez. 1/2 kg	—	178	Tej piacon —26, házh. sz.	—28	—28
Méz fémpánttal lez. 1/4 kg	—	91	Tejfel	120	—
Vöröshagyma I. r. makói	—19	—30	Tehéntúró étkezési, sovány	—80	—
Vöröshagyma II. r. makói	—16	—27	Vaj, paszt., adagolt (csom)	—590	—590
Fokhagyma I. rendű	—58	—84	Vaj, paszt. tömb (kimérve)	—580	—580
Burgonya, nyárirózsza	—12	—16	Vaj, paszt. törözetlen (csom.)	—550	—550
Burgonya, gűlbaba	—11	—15	Vaj, paszt. törözetlen (kim.)	—540	—540
Burgonya, ószirozsza	—11	—15	Vaj, főzővaj	—520	—520
Burgonya, ella és sárga	—10	—14	Vaj, piaci frósvaj	—490	—490
Burgonya, woltmann	—09	—13	Kevertúró	280	280
Burgonya, krüger	—08	—12	Juhtúró kimérve, v. 25 dkg fölött bel- v. celofánban	—	320
Köles, hántolt	—	1—	Juhtúró 25 dg-os, v. az alatti adag bel- v. celofánban	—	330
Rizs „Karolin” zárt csom.	—	194	Tojás, friss	—	270
Rizs „Japán” kimérve RJI	—	132	Tojás darabonként	—	16
Búzadara (griz)	—	70	Káposzta, fejes	—	08
Búzaliszt, 0-ás lisztek	—	68	Sárgarépa	—	14
			Petrezselyem	—	20
			Zeller	—	30
			Héjas dió	170	210

Paprika

Csemege (csípősségmentes is) dkg	Kimérve				Zárt csomagban (celofánban)
	1-10 dg-ig	2 dg-os	5 dg-os	10 dg-os	
Edesnemes és féledes dkg	—06	—16	—35	—70	175 P
Rózsa dkg	—05	—14	—30	—60	150 P
Erős dkg	—04	—12	—25	—50	125 P
	—03	—10	—20	—40	1— P

Száraz tészta (0-ás lisztből készítve)

Tartalom	Tojás n.			4 tojásos
	1 tojásos	2 tojásos	3 tojásos	
Tarhonya kimérve kilogramonként	110	154	198	P
Reszelt vagy gömbölyű (zárt csomag) fél kg	—61	—83	—105	P
Levestarhonya (zárt csomag) 10 dkg	—14	—18	—23	P
Levestészta kimérve kilogramonként	116	160	204	P
Kocka, metélt vagy egyéb (zárt csomag) fél kg	—34	—45	—56	P
Kocka, metélt vagy egyéb (zárt csomag) 10 dkg	—15	—19	—24	P
Csótészta (makaróni) kimérve kilogramonként	124	168	210	P
Spagetti (zárt csomag) fél kilogram	—69	—91	—112	P
Levesmetélt (zárt csomagban) 25 dekagram	—38	—47	—57	P
Cérnatészta (zárt csomagban) 10 dekagram	—16	—21	—25	P

A hatóságok ismételtén felhívják a kereskedők és a fogyasztók figyelmét arra, hogy a fenti árak túllépése árdragítás, s az árdragítók ellen a legszigorúbb eljárás indul. Nem mentés az, ha valaki arra hivatkozik, hogy nem ismerte a legmagasabb árakat. Éppen azért kötelesek a kereskedők üzletükben kifüggeszteni az árjegyzéket, hogy mindenki meggyőződjön a megállapított árakról. A hatóságok már megkezdtek az ellenőrzést, melyet a legnagyobb eréllyel hajtanak végre.

Hírek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 8 órakor tót, délután 6 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 9 órakor magyar istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap fél 9 órakor csendes mise. 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 6 órakor ájtatosság Hétköznap mise fél 8 órakor. Gyontatás misék előtt.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Árvaház dísztermében.

Csendben, minden külsőség nélkül áldozott községünk apraja-nagyja az elhunytak szellemének. Az ünnep talán még bensőségesebb volt most, mint máskor, hiszen sajnos bővült azoknak a köre, akik emlékének áldozni, egy napján az esztendőnek, kötelességünknek tartottuk minden időkben. Ma nem gyúltak meg a sirokon az emlékezés tüzei, de annál inkább izzott, lángolt a lélek, s a szív abban a tengernyi virágban, mely elborított minden régi és új sirhantot egyaránt. Lángolt beszédesen, emlékezésittasan, elfojtott, néma fájdalommal a felszabadt sebek megismétlődött kinja és gyötrelmében, mégis ama krisztusi ígéret megnyugtató hitében, hogy a halál megváltás a megfáradt léleknek s kezdete a boldogságos örökéletnek Isten országában.

— Imre-nap. Vitéz Biki Nagy Imre községünk szeretett főjegyzője f. hó 5 én, szerdán tartotta névünnepe, mely alkalommal a tisztelők és barátok, a különféle testületek kiküldöttei tisztelegtek az illusztris főtisztviselőnél s fejezték szíves jó kívánságaikat. A magunk s olvasótáborunk nevében mi ezúton kívánunk felelősségteljes munkájához további erőt, egészséget, még sok örömet eredményes életében és családi körében.

— Áthelyezés, kinevezés. A Körös-Tisza-Maros Armentesítő Társulat legutóbb tartott közgyűlésén Takátsy Sándor szakaszfőmérnököt Hódmezővásárhelyre helyezte át. Helyére Kelen Józsefet nevezte ki a szarvasi hivatal vezetőjévé, szakaszfőmérnöki előléptetéssel. Gratulálunk.

— A KIE előadása. A KIE ifjúsága november 2-án délután az egyházi díszteremben óriási érdeklődés mellett nagyszabású ref. emlékünnepelet tartott, melynek keretében előadta az 1937. évből ismert „1517.” című 3 felvonásos allegorikus színművét. A darab minden szereplőjéről nem írhatunk; csak a főszerepeket említjük meg, melyeket Gál Judit, Klimaj Mihály és Vajdai Lajos alakítottak nagy ambícióval, a többi szereplő szintén méltó igyekezettel mozdította elő a darab sikerét. A rendezés hosszú és nehéz munkáját Borgulya Endre tanító látta el. Az est szép bizonyítéka volt a KIE és a leányegylet egyházépítő munkásságának és fontosságának.

— Legmagasabb piaci árak. Lapunk más helyén részletesen közöljük a helyi közigazgatási hatóságok által megállapított kiskereskedelmi árakat. Feihívjuk b. olvasóink figyelmét arra, hogy anyagtorlódás miatt ezután csak az egyes árucikkek árváltoztatásait fogjuk közölni. Önmagának, saját háztartásának tesz tehát szolgálatot mindenki, aki az árlajtsromot közlő lappéldányainkat megőrzi. Ezek birtokában aztán esetleges ármódosításokat is könnyebben lehet majd megjegyezni.

— A békésszentandrásiak a bevonultakért. A békésszentandrási ref. Népkör a bevonult honvédek téli ruhaneműekkel való felszerelésére f. hó 9-én vasárnap változatos programú ünnepélyt rendez saját szék-házában. Az ünnepély jövedelmét teljes egészében fenti célra fordítják s szorgos kezek már készílik is az érmelegítőket s egyéb téli holmit azok részére, akik a mi biztonságunk érdekében a legnagyobb áldozatokat hozták.

— Ismét árad a Körös. Valószínűleg az utóbbi hetek kiadó esőzései következtében a Körösök vize mindenütt emelkedőben van. A víz csaknem mindeütt kilépett már a medréből s elborította az árterületeket. Komolyabb veszedelem azonban még nincsen, hiszen a vizállás még nagyon messze maradt attól, amikor magassága veszedelmes lehet.

— Tanulmányi kirándulás. A Községi Tanítók Országos Egyesülete december 28., 29., 30. és 31. én, a szokásos tanítói gyűlésekkel egyidőben, „Ismerd meg Budapestet” tanulmányi kirándulás-sorozatot rendez, melynek keretében kerek képet nyújt Budapest pedagógiai, kulturális, ipari és gazdasági berendezkedéséről, valamint megismerteti a főváros sajátos látni-valóit megfelelő vezető útmutatása mellett. Az érdeklődő kartársak forduljanak az egyesület elnökségéhez. Budapest, VI, Aréna út 136.

— Két hónapot kapott az árdrágító Weiczner Jenő. Ismeretes olvasóink előtt az a Szarvason is nagy port felvert térszótanama, ill. árdrágítás amelynek egyik főszereplője Weiczner Jenő szarvasi malomtulajdonos és lisztkereskedő volt. Megírtuk azt is, hogy Weiczner kihallgatásakor a győri törvényszék épületének második emeletéről levette magát s igen komoly sérüléseket szenvedett. Emiatt, de közben lefolytatott nyomozás miatt csak most került bűnügyének tárgyalására a sor. A budapesti törvényszéken a napokban megtartott főtárgyaláson Weiczner Jenőt árdrágítás miatt két hónapi börtönre ítélték. Az ítélet még nem jogerős.

— A burgonya igénybevétele. A közellátási miniszter rendeletet adott ki a burgonya igénybevételeéről. A közellátás biztosítása érdekében mindenki köteles a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülésnek felvásárlásra hatósági áron átengedni azt a burgonyamennyiséget, amely a tulajdonos házi és gazdasági szükségletét 1942. június 30-ig meghaladja.

Felvétel a m. kir. orosházi téli gazdasági iskolába

Az orosházi m. kir. téli gazdasági iskola ez év november 15-én megnyitja.

Az iskola célja, hogy a saját birtokkal vagy bérlettel rendelkező gazdák fiaiból a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő földjét szerető és ahhoz ragaszkodó önálló gazdákat neveljen.

A tanítási idő két év. Elméleti tanítás azonban csak télen novembertől márciusig tart. Március 15-e után a tanulók hazamennek szüleik gazdaságába, tanáraik ott keresik fel őket, hogy gyakorlati oktatásban részesítsék. A téli félévben a tanítás reggel 8-tól déli 1 óráig tart, délután háziipari foglalkozás és levontekiképzés van. Az iskola elvégzéssel a tanulók levante segédoktatói bizonyítványt nyerhetnek.

Tekintettel a fokozottabb levante kiképzésre az iskola tanulói mentesülnek a nyári levontekiképzés alól.

Azok, akik az iskolát sikerrel elvégzik, „aranykalász”-jelvényt kapnak és jogosítottak az „aranykalászos gazda” cím viselésére.

Az iskolába felvehető minden egészséges 15 évét betöltött gazdaijú, aki elemi iskolát elvégezte. A tanítás teljesen ingyenes. Sem beiratásdíjat, sem tandíjat fizetni nem kell. Vidékről bejáró tanulók a vasúttól kedvezményes havi bérletjegyet kaphatnak.

Az iskolának egyelőre még tanulóotthona nincs, akik távol laknak és nem tudnak bejárni, orosházi családoknál keresnek teljes ellátást.

Akik a felvétel iránt érdeklődnek, forduljanak az iskola igazgatóságához (Orosháza, Tass utca 21.)

M. Kir. Gazdasági Iskola és Mezőgazdasági Szaktanácsadó Állomás Igazgatósága.

— Csak a jövő hónaptól vezet be a kenyérjegyet községünkben. Jelentettük, hogy november hó 1-től Szarvasra is bevezetik a kenyér és lisztjegyeket. Mint értesülünk, technikai okok miatt a kenyér- és lisztjegyrendszer bevezetésére valószínűleg csak a következő, vagyis december hó 1-től kerül sor. A jegyrendszerrel kapcsolatos hatósági intézkedéseket annakidején majd részletesen ismertetni fogjuk.

— Meddig kell elfogadni az ezüstpénzt. Közöljük ismételtén, hogy az ezüst egy és kétpengőst folyó hó 30-ig mindenki köteles elfogadni, a közpénztárak a folyó év december 12. míg a Nemzeti Bank és fiókintézei 1942. január 12-ig fogadják el, ill. cserélik be a forgalomból kivont ezüstérmekeket.

— Korlátozták a bérgek forgalmát. A bérgek forgalmát eddig csak a hajtóanyag korlátozásával szorították szűkebb keretek közé. A közlekedésügyi minisztérium egy újabb rendeletével f. hó 3-ától kezdődően további korlátozásokat vezetett be a bérgek forgalmában és pedig most már függetlenül a hajtóanyagszükséglet, vagy fogyasztástól. A rendelet szerint nov. 3-ától este 10 és reggel 6 óra között bérgekkel fuvarozni tilos, vásár- és ünnepnapokon pedig egész napra terjed a tilalom. Kivételt csak az alábbi

fuvarok képeznek: hatósági rendelkezésre, pályaudvarra, vagy a pályaudvarról szóló fuvarok, orvosok beteglátogatásai, betegek, vagy testi fogyatékosok szállítása, esküvői és temetési fuvarok. A fenti megengedett fuvarozások alkalmával is tilos azonban a bérautót egyfolytában ez órán túl üzemben tartani. A bérautók ezentúl csak attól a várostól, vagy községtől számított 50 km-nyi távolságig terjedhet fuvar végrehajtás, amely a város, község területére az iparrendélyt kiállították; ugyancsak a kiállítási vármegyében tekintet nélküli távolságra lehet fuvarozni.

— Gumi cukorból. Egy svájci szabadalom segítségével cukorból és terpentintől mógumit állíthatnak elő. Nyersanyagként kész cukrot és a cukorgyárakban visszamaradó anyagokat használják fel, melyeket terpentinnel vegyítenek. Az így nyert termék rendelkezik a gumi sajátos kémiai és fizikai tulajdonságaival és azonkívül még vulkanizálható is. Ehhez persze szükséges, hogy megfelelő cukorkészletek készen álljanak, ami szintén külön probléma a mai háborús, jegyrendszeres világban.

Csillár nagy választék
Dankónál, árvaház-épület

**SZÉP ORION
MODERN STANDARD
SUPER TELEFUNKEN
1941-42. TÍPUSŰ RÁDIÓK
Szírehoyszkyánál!**

Vétel-csere | Varrógépek, gyermekkocsik, csillárok, külföldi kerékpárok és grammofonlemezek nagy választékban! 300

— Biztosították a sertéshizláló gazdák tengeriellátását! A sertéshizláló gazdák tengeriellátásának biztosítása során olyan intézkedések történtek, amelyek lehetetlenné teszik, hogy ezután illegális kezekbe, vagy pedig illetéktelen ipari hizlálókhoz kerüljön a tengeri. Aki hizlálni akar, annak a közellátási hivatalhoz kell fordulnia a szükséges tengeri-vásárlási engedély elnyerése iránt. A gazda kötelező nyilatkozatot ad arra, hogy minden csövestengeri mennyiség 10 mázsája, vagy szemestengeri mennyiség 6 mázsája után 1—1 sertést állít be hizlálásra, azokat legalább 150 kg-ig felhizlalja és a sertéseket az engedély kibocsátásától hét hónapon belül közellátás céljaira rendelkezésre bocsátja. A vásárlási engedély természetesen száritott tengerire nem vonatkozik.

— Hirdetmény. Közhírré teszi az előjáróság, hogy az adókezelési szabályok szerint mindazok, kik tartozásukat november hó 15-ig teljes egészében lefizetik, kamattérítés kedvezményében részesítendők s így az adózók érdeke az, hogy a fenti határidőig fizetési kötelezettségüknek minden körülmények között eleget tegyenek annál is inkább, mert a határidő letele után az adóhátraleknak végrehajtás utáni behajtása folyamatba lesz téve, s hátralékosok nemcsak adókedvezménytől esnek el, hanem a végrehajtási költségek s a hátralék után fizetendő késedelmi kamatok folytán még súlyosabb helyzetbe jutnak s a lefoglalt tárgyak elárvereztetnek.

— A Föld legsűrűbben lakott részei. Az 1940. évben összeállított statisztika szerint földünk 133 millió négyzetkilométer kiterjedésű, lakosainak száma pedig 2100 millió. Átlagban tehát 15,8 ember esik egy négyzetkilométerre. Földrajzilag a népsűrűség egyenlőtlen eloszlású. A legnagyobb ellentét mutatkozik Alaszka — ahol 25 négyzetkilométerre egy ember jut — és a keletázsiai portugál gyarmat, Makaó között, ahol az átlagos népsűrűség 22565 ember négyzetkilométerenként. Málta szigete, melyet a háborúval kapcsolatban naponta emlegetnek, a világ egyik legsűrűbben lakott része: 316 négyzetkilométernyi területen 250 ezer ember lakik ott, ami 780 főnyi átlagos népsűrűségnek felel meg. Dakar hasonlóképpen sűrűn lakott hely. Az európai országok közül Belgium és Anglia elsősorban áll a népsűrűségi táblázaton, ezeknek az országoknak népsűrűsége 274, illetve 271 személy. Következik Hollandia (246), Németország (144), Olaszország (139), Svájc (100), Magyarország (97). Ezek a számok 1940-ből valók. 212 ország közül 45 országban a népsűrűség 100-on felüli: a föld politikai alakulatainak egyötöde igen sűrűn lakott. Bár ez a terület csak alig több mint 3 százalék a föld lakott területeinek, mégis ezen az aránylag kis területen 600 millió ember él összezsúfoltan, amely szám a föld lakosságának 28 százalékát teszi ki.

SPORT

Turul — Mezőtúr 7:2 (4:1)

A Turul vasárnap Mezőtúr város válogatott labdarúgócsapata ellen mérkőzött. Podmaniczki játékvezető sípjelére a következő felállításokban kezdtek a csapatok: Turul: Székely — Lapis, Sznagyik — Kelemen II, Kuhajda, Kelemen I — Kerekes, Pribelszki, Bankó, Szabó (Piacsek), Grünwald; Mezőtúr: Jakucs — Körmenyi, Molnár — Sz. Nagy, Herczegh, Thuri (Rácz I) — Veress, Rácz II, Komáromi, Tamási, Torr.

Mindjárt Turul-főlény alakult ki és Bankónak két helyzetben is alkalma nyílik gólszerzésre, de előbb bomba-kapufát lő, majd közletről mellé gurít. Ezután feljönnek a vendégek is, támadásaik azonban veszélytelenek. A 18. percben vezetést szerez a Turul: Grünwald jó beadását Bankó bebombázza, 1:0. Pár perc múlva újabb gólt ér el a Turul: Grünwald erős lövése Molnár lábán irányt-változtatva jut a hálóba, 2:0. Meglepően jó a Turul csatársor, s egymásután vezet a szép támadásokat ellenfele kapuja ellen. Egy ilyen támadás eredményéből születik meg a harmadik gól: Kuhajda remekül futtatja Kerekest, akinek jó beadását Grünwald egyből lövi a hálóba, 3:0. Válaszul Mezőtúr szögletet ér el, s ebből Tamási szépít, 3:1. A 38. percben Bankó kiugrik és Herczeghtől szorongatva is, újból eredményes, 4:1.

Szünet után a Turulban Szabó helyét Piacsek, a mezőtúri csapatban Thuri helyét Rácz I foglalja el. Először a túriak lendültek játékba és kétszer is csak a szerencse menti meg a Turul kapuját a góltól. Feljön ezután a Turul és Pribelszki révén újabb gólhoz jut, 5:1. A játék változatosságára jellemző, hogy azonnal a mezőtúriak jutnak gólhoz: Torr beadását Veress védhetetlenül befejelte, 5:2. A 30. percben Kerekes — Grünwald — Bankó a labda útja és az utóbbi ezúttal sem hibáz, 6:2. A 40. percben Grünwald a nap legszebb gólját lövi, pompás elfutás után védhetlenül lő a bal felső sarokba, 7:2. Egy-egy túri és szarvasi támadás után ér véget a mérkőzés.

A két csapat találkozása jó sportot hozott. Öröndetes volt a fiatalokkal teletűzdelt Turul pompás játéka. Székely nem igen védhette a gólokat. A két hátvéd szinte áttörhetetlen gátnak bizonyult; Lapis és Sznagyik egymást múlták felül. A fedezetsorban Kuhajda ismét remekelt: ezúttal is a mezőny legjobbjára volt. A két Kelemen keményen és mindvégig lelkesen küzdött. A támadósorban meglepetésszerűen jól játszott Pribelszki; kár, hogy már régebben nem szerepeltették az első csapatban. Grünwalddal sokat nyert a csapat. Bankó eredményessége ismét bizonyosodott. Kerekes mérkőzésről-mérkőzésre jobb. Ő is, de Piacsek is — a jövőé. Szabó csak egy féldíjig bírja. Mezőtúr végig sportszerűen játszott, de igen kevés szerencsével. Podmaniczki kielégített.

Kétszáz pengőtől hathónapi börtönig terjedő büntetéseket szabtak ki a gyulai kir. törvényszéken az árdragítókra!

Az árdragítás hazaárulás! — hirdetik országsszerte a szalagplakátok és szervezeten folyik az egész országban a drágítás elleni harc. A gyulai kir. törvényszék egyesbírája a múlt héten hozta meg meggyenkben az árdragítók ellen életbeléptetett gyorsított eljárás első ítéletét. Ugyancsak a múlt héten ítélkezett több szigorúbb vád alá helyezett árdragítási visszaélő felett a gyulai kir. törvényszék uszoranácsa. Az „aljasindokból” elkövetett visszaéléseket az eddigieknél szigorúbb büntetések kiszabásával torolta meg a kir. törvényszék Juhász tanácsa.

Kiemelkedett az árdragító-nap tárgyalási rendjének két ügye, mely esetekben dr. Csetényi István árdragítási közvadászó „árdragító visszaélés büntetvével” vádolt meg két árdragítót; névszerint: Kovács Gergely békéscsabai sikolykerti gazdálkodó és Engel László szegedi zsidó sütőporügynököt.

Kovács Gergely a legnagyobb buzahiány idejében több szegénysorsú rászorulóknak árusította a gabonát a megengedettnél magasabb áron. A felvonuló tanúk legnagyobb része

úgy vallott, hogy 32 pengő 50 fillért kért és fogadott el Kovács a tanúktól a búza mázsájáért, sőt az egyiktől 41 pengőt is kért. A kir. ügyész súlyos hangú vádbeszéde után a kir. törvényszék Kovács Gergelyt bűnösnek mondotta ki a vádbeli cselekményben és jogerősen hat hónapi börtönre, egy évi hivatali és politikai jogvesztésre, azonkívül 200 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére büntette és elrendelte, hogy a vádlott a saját költségén köztegye az ítélet indokolását a Körösvidék című napilapban.

Engel László a sütőporért kért és fogadott el a maximum 90—100 százalékkal meghaladó árat Békés vármegye helyeiben. A gyulai kir. törvényszék hathavi börtönre, egyévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte, továbbá alkalmazta az összes mellékbüntetéseket. Az ítélet nem jogerős.

Az árdragító-nap tárgyalásai folyamán a bíróság több kisebb ügyben 200-tól 500 pengőig terjedő büntetéseket szabott ki sertés, cérna és gabona árának jogtalan emeléséért.

Szarvas nagyközség előljárósága.
20 504/1941. ikt. sz.

Hirdetmény

A. M. kir. H. M. Úr. 65.525 - 1941. H. M. eln. számú rendeletére hivatkozva, közhírré teszi az előljáróság, hogy a lovak, öszvérek és fogatos járművek hatósági vizsgálatának időpontja a következő beosztás szerint lett megállapítva. dec. 3-án: A bel I—IV. ker. és Krakó dec. 4-én: T. I—IV. és T. II. 1—100-ig dec. 6-án: T. II. 101 házámtól végig dec. 10-én: Tanya III. kerület dec. 11-én: Tanya V. kerület dec. 13-án: Tanya VI. kerület dec. 15-én: T. VII. ker. 1—200 házámtól dec. 17-én: T. VII. ker. 201—400 sz.-ig. dec. 22-én: T. VII. ker. 401 számtól végig dec. 29-én: T. VIII. ker. Valami oknál fogva az osztályozásról elmaradt lovak és járművek pótvizsgálata 1942. év január hó 8-án lesz.

Ezen vizsgálatra elővezetendők a hároméves (1938-beli) és ennél idősebb lovak, valamint az összes járművek ideértve hintókat és stráfokcsikat is. Minden elővezetett ló piros járata, valamint az esetleges mentesítésre szolgáló okmányok (rokkantsági igazolvány, tenyészési igazolvány és törzslap), feltétlenül magával hozandó.

A vizsgálat a vásártéri mázsáló ház mellett a fentebb jelölt napokon reggel 8 órai kezdettel lesz megtartva.

Aki a megjelölt koru lovait és járműveit osztályozásra elő nem vezeti, 8.000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel illetve 6 hónapig terjedő elzárással büntetettetik.

Szarvas, 1941. november hó 6-án.

ELŐLJÁRÓSÁG.

APRÓHIRDETÉSEK

Finom, alig használt, fekete férfi télikabát eladó. III. Damjanich u. 331. szám alatt. 391

Ház eladó IV. ker. Jókai Mór utca 133 szám. 390

Csabacsüdön tanyaszám 40 alatt 7 kis hold tanyával eladó. 389

Kovácsszerszám eladó Glózik Mihálynál II. ker. Bem utca 246 sz. 392

1 kitűnő tűzhely eladó I. ker. 192. sz. alatt. 393

4 hold föld eladó a Tóniszállás mellett. Érdeklődni lehet a vasúttutcai Janurik fűszerüzletben.

Használt férfi és női ruhát veszek legmagasabb árban. II. ker. 17. szám. 321

Egy fiú tanulónak felvétetik Laukó húsüzemében. 319

Csizmadia segédet azonnal felveszek állandó munkára Korhely János csizmadia-mester Szarvas, Ószöllő 100. 351

Varga Pál örökösei I., 234. számú háza eladó. Érdeklődni ugyanott. 371

Eladó az V. külkerületben 100 kishold föld esetleg több részletben is. Az eladással dr. Tokay László ügyvéd van megbizva. 373

Régi, hosszú zongora eladó. III. ker. 164. 375

Dr. Podany Pál és Társai Gáspár-malmában hereliszti kapható. 376

Hálószobaberendezés eladó. IV. ker. 420. 378

Fűszerüzletberendezés áruval együtt eladó. Érdeklődni lehet Czeperkó Mihálynál. 382

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában Szarvas, I. ker. 13.

Gramofont és hanglemezt DANKÓ-nál kaphat!

— Öregdiák összejövetele. A Szarvasi Öregdiákok Szövetsége f. hó 8-án, szombaton, Budapesten az Alkotmány vendéglő külön termében a közelmúltban elhunyt tagjainak emlékeztetere gazdag műsorú estélyt rendez. Az összejövetelet Raffay Sándor dr. elnöki megnyitója után Szabolcska Mihályról dr. Blázy László, Saskó Samuról, dr. Márky Zay Lajos, Szántó Róbertől Takács Gyula emlékezik meg.

— Csökkent a gazdaárverések száma. A gazdaadós védelem hatálya ez év végén lejár. A védettség hatályának meghosszabbítását most már a mezőgazdasági érdekképviseletek sem sürgetik. Erre ugyanis a mostani értékesítési viszonyok mellett nincs szükség. A gazdaadósok, köztük a védett gazdák is, soronkívüli visszafizetésekkel jelentkeznek hitelezőiknél. Mindenképpen jellemzi a kedvező helyzetet a gazdaárverések számának felülnő csökkenése is.

NAPONTA

hideg és meleg

ételek

kaphatók

a Gazdakörben

A Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénzüintézet

4 és 1/2 százalékos

középlejártatú kötelezvény kölcsönöket, továbbá kisgazdák és mezőgazdasági munkások részére 6%-os kamatozású váltókölcsönöket folyósít.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat és bármikor visszafizet. 292

Zseb- és kerékpárlámpák nagy választékban Dankónál, árvaház-épület

Ne törje fejét,

hogyan veszi meg a csillárt és rádiót

Telepes
rádió
kiszívástású
már
kapható

SIEMENS
PHILIPS
STANTARD
ORION
EKA-rádiók

nagy választékban Dankónál!
Arvaház-épület. 363